

8. razred

S MEDIJIMA OSVIJEŠTENO!

Trajanje aktivnosti: 2 sata

Korelacija

Unutarpredmetna korelacija (J. Tihi-Stepanić, Imaš fejs?, Snaga riječi 8, str. 72.)

Informatika

Izvanastavne aktivnosti (filmska, medijska)

Sat razrednika

Odgojno-obrazovni ishodi na razini predmetnog kurikula

OŠ HJ C.8.3.

Učenik posjećuje kulturne događaje u fizičkome i virtualnome okružju.

OŠ HJ B.8.4.

Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.

Odgojno-obrazovni ishodi na razini teme

- kritički vrednovati medijske sadržaje
- prepoznati i izdvojiti sadržaje koji promiču pozitivne vrijednosti i međusobnu komunikaciju
- uočiti filmski jezik animiranog i igranog filma

Odgojno-obrazovni ishodi na razini aktivnosti

- promišljati o neknjiževnim tekstovima na temu društvenih mreža
- utvrditi značenje pojma online bontona
- rješavati nastavni listić
- samostalno istražiti medijske sadržaje
- izraditi strip na zadanu temu
- prirediti i održati jednominutni govor
- predstaviti rezultate rada drugim učenicima

Povezanost s međupredmetnim temama

Osobni i socijalni razvoj

A.3.1. Razvija sliku o sebi.

A.3.2. Upravlja emocijama i ponašanjem.

A.3.3. Razvija osobne potencijale.

Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije

A.3.1. Učenik samostalno odabire odgovarajuću digitalnu tehnologiju.

C.3.3. Učenik samostalno ili uz manju pomoć učitelja procjenjuje i odabire potrebne među pronađenim informacijama.

Učiti kako učiti

A.3.3. Učenik samostalno oblikuje svoje ideje i kreativno pristupa rješavanju problema.

A.3.4. Učenik kritički promišlja i vrednuje ideje uz podršku učitelja.

OPIS AKTIVNOSTI

1. Motivacijska aktivnost

Obrnuta učionica

alat i izvori: članak Pet načina kako se pametno koristiti društvenim mrežama sa Službene internetske stranice Europske unije (https://ec.europa.eu/croatia/education/social-media-5-ways-how-to-use-it-properly_hr), nastavni listić (prilog 1)

trajanje: 10 min

Učenici su se kod kuće pripremili za sat i pročitali članak Pet načina kako se pametno koristiti društvenim mrežama sa Službene internetske stranice Europske unije

(https://ec.europa.eu/croatia/education/social-media-5-ways-how-to-use-it-properly_hr).

Učitelj započinje heuristički razgovor pitanjem: Jeste li što novo saznali iz članka?

Današnjim učenicima teško je zamisliti vrijeme prije pojave interneta ili vrijeme bez društvenih mreža. Stoga ih učitelj potiče da iznose svoja razmišljanja. Razumiju li rečenicu: „Uređaj za spajanje je cvilio i ružio, nismo mogli istodobno biti na internetu i razgovarati telefonom.“?

Danas smo okruženi raznim društvenim mrežama. Koje su najpopularnije među mladima?

Slažete li se s tvrdnjom da su mladi 'pobjegli' s Facebooka zbog odraslih?

Razgovor se nastavlja utvrđivanjem razumijevanja podnaslova Online bonton ili pravila online ponašanja te komentiranjem ulomka Pet načina kako se pametno koristiti društvenim mrežama. Ova aktivnost otvara mogućnost korelacije s Informatikom.

2. Motivacijska aktivnost

Moje društvene mreže

alat i izvori: nastavni listić (prilog 2)

trajanje: 10 min

Učitelj dijeli učenicima nastavni listić Moje društvene mreže (prilog 2) uz naputak da budu iskreni u odgovaranju. Listić nakon aktivnosti može ostati učenicima kao podsjetnik na pravilno ponašanje na društvenim mrežama. Cilj je aktivnosti osvijestiti pogreške koje često činimo na društvenim mrežama te ih ubuduće izbjeđavati.

3. Korelacijska aktivnost

Imaš fejs?

alat i izvori: tekst J. Tihi-Stepanić, Imaš fejs?, Snaga riječi 8, str. 72.

trajanje: 25 min

Nakon čitanja teksta J. Tihi-Stepanić, Imaš fejs?, Snaga riječi 8, str. 72., u usmenoj interpretaciji učitelj stavlja naglasak na pogrešku koju je Nataly učinila (Dopisivanje sa starijim Tommy Boyem, upuštanje u vezu s njim, susret s nepoznatom osobom.). Učenici iznose svoje viđenje situacije, komentiraju što bi oni učinili i daju savjete što je Nataly trebala učiniti.

4. Korelacijska aktivnost Crvenkapica na Facebooku

alat i izvori: animirani film Priručnik za sigurnost na internetu: Crvenkapica (<https://youtu.be/nPja7T9xGxk>) na YouTube kanalu petzaneHR

(https://www.youtube.com/channel/UCu_VqpJ6y4XH0T3G4tUFDFw/featured), LCD projektor, kompjutor, zvučnici
trajanje: 15 min

Učitelj pokazuje učenicima YouTube kanal petzaneHR

(https://www.youtube.com/channel/UCu_VqpJ6y4XH0T3G4tUFDFw/featured) te najavljuje animirani film koji obrađuje istu temu kao i tekst J. Tihi-Stepanić Imaš fejs?

Nakon gledanja filma učenici iznose svoje dojmove. Učitelj započinje razgovor pitanjem:

Koji uradak vam je bolje predočio temu? Zatim nastavlja razgovor pitanjima:

Koje probleme film obrađuje? (Lažno predstavljanje, prihvaćanje zahtjeva za prijateljstvo od nepoznate osobe, otkrivanje osobnih podataka.)

Navedite primjere humora iz filma. (Crvenkapica ima Facebook profil, dopisuje se s vukom, baka igra računalne igrice, ...) Pomaže li humor u iznošenju teme? Koji lik iz bajke nedostaje u filmu? (Lovac Luka.) Što su autori filma promijenili u završetku bajke da bi istakli poruku filma? (Bakica puca na vuka i izbacuje ga iz kuće.)

Učitelj završava aktivnost poticanjem učenika da komentiraju poruku filma: „Kada prihvatite nečiji zahtjev za prijateljstvo, pozivate ga u svoj život.“

5. Projekcija igranog filma Naš online život

alat i izvori: Naš online život (<https://udrugazag.hr/75-nas-online-zivot/>), LCD projektor, kompjutor, zvučnici

trajanje: 5 min

Generalije o filmu

- autori: samostalni autor Filmske družine ZAG, OŠ Marije Jurić Zagorke, Zagreb
- trajanje: 2.12 min, 2020.
- sinopsis: Kako roditelji zamišljaju aktivnost djece na internetu, a kakva je ona zaista.
- diploma na natječaju portala Medijske pismenosti – Naš online život o kojem roditelji ništa ne znaju.
- voditeljice družine: M. Horvatek Forjan i N. Jakob

Učitelj najavljuje gledanje igranog filma (prema generalijama) i daje naputak prije projekcije filma: Tijekom gledanja razmislite što je potaklo mladog autora na snimanje ovog filma. Je li naš život danas sve više online?

6. Interpretacijska aktivnost Vođena interpretacija

alat i izvori: listić (prilog 3)
trajanje: 10 min

Nakon gledanja filma učenici iznose dojmove te komentiraju što je autora potaklo na snimanje ovog filma i je li doista naš život sve više online.

Učitelj dijeli učenicima nastavni listić (prilog 3) i potiče ih da se pripreme za jednogminutni govor. Cilj je aktivnosti komentirati temu, način prikaza teme te poruku filma.

Učitelj može vrednovati jednogminutne govore.

7. Stvaralačka aktivnost Strip Moj online život

alat i izvori: papir i olovka, program za izradu stripova (npr. Pixton)
trajanje: 15 min

Učitelj daje učenicima naputak za izradu stripa na temu Moj online život. Kratko ih podsjeća na pojmove: kvadrat, pasica i tabla te organizaciju i vrstu teksta u stripu. Učenici strip mogu izraditi na papiru ili pomoću nekog od programa (npr. Pixton). Stripovi se mogu izložiti u školi ili postaviti na mrežnu stranicu škole povodom Dana sigurnijeg interneta.

8. Stvaralačka aktivnost Videomamac za knjigu J. Tihi-Stepanić: Imaš fejs?

alat: roman J. Tihi-Stepanić Imaš fejs?, kamera ili mobitel, aplikacija za montažu

Zainteresiranim učenicima učitelj predlaže da pročitaju roman J. Tihi-Stepanić Imaš fejs? u cijelosti i snime videomamac tj. kratak i dopadljiv videozapis koji može poslužiti kao mamac za čitanje djela onima koji ga još nisu pročitali.

VREDNOVANJE

Vrednovanje za učenje

Učitelj daje uputu za provedbu aktivnosti.

Učitelj potiče učenike na korigiranje vlastitih pogrešaka tijekom izvršavanja pojedinih aktivnosti. Učitelj učenicima daje povratnu informaciju o uspješnosti rješavanja zadataka tijekom i po završetku pojedine aktivnosti.

Vrednovanje kao učenje

Učenici komentiraju i uspoređuju svoja izlaganja.

Učenici vršnjački vrednuju usmenim komentarima nastavne listiće, jednogminutne govore, stripove i videomamce.

Vrednovanje naučenoga

Učitelj može vrednovati usmenu aktivnost učenika tijekom provedbe određenih aktivnosti te jednogminutni govor. Učitelj može vrednovati stripove i dodatni lektirni zadatak (videomamac).

Mjerila vrednovanja jednogminutnog govora

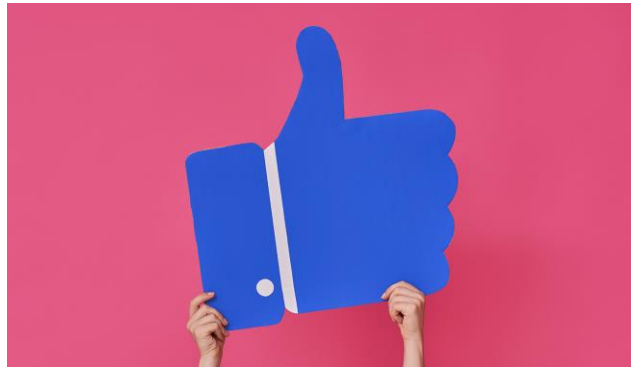
	neostvareno	djelomično ostvareno	ostvareno u potpunosti
Govor je održan u zadanom vremenu, a kompozicija nije narušena.	0	1	2
Tema govora je ostvarena, govor sadrži odgovore na postavljena pitanja.	0	1	2
Poruka filma je pravilno oblikovana te zaključno izrečena u govoru.	0	1	2
Govor je dobro pripremljen.	0	1	2
Govor je održan prema savjetima (jasno, razgovjetno, bez zastajkivanja).	0	1	2

Pet načina kako se pametno koristiti društvenim mrežama (prilog 1)

Sjećate li se kada je davne 1992. godine u Hrvatsku stigao internet? Uređaj za spajanje cvilio je i ružio, nismo mogli istodobno biti na internetu i razgovarati telefonom. Klikali smo po linkovima, pretraživali svijet i zamišljali budućnost nalik scenama iz SF filmova.

27 godina kasnije, budućnost je stigla.

Danas nam je sasvim normalno pregledavati novosti na mobitelu, provjeriti notifikacije s društvenih mreža ili poslati poruku u trenu.

Društvene mreže najbrže su rastuća industrija u svijetu

Društvenim mrežama danas se koristimo na svojim mobilnim uređajima, vjerojatno svi znamo nabrojati barem dvije mreže i njima se svakodnevno povezujemo s drugim ljudima. No, znate li za što ih sve možete iskoristiti?

Facebook je najveća društvena mreža na svijetu. Od ukupno 2.2 milijarde aktivnih korisnika, u Hrvatskoj ih je oko 2 milijuna. Ovaj medij podržava različite formate sadržaja od kojih najčešće koristimo fotografije, video sadržaj i linkove.

Privatni profili na Facebooku namijenjeni su privatnim osobama, dok su Facebook stranice namijenjene poslovnim subjektima, proizvodima i uslugama, poznatim osobama i sl. Facebook grupe povezuju korisnike oko iste teme u zatvorenoj ili otvorenoj komunikaciji prema javnosti.

Instagram ima oko 1,1 milijun aktivnih korisnika u Hrvatskoj. Ova se mreža zasniva na vizualnom doživljaju, a osnovni su formati sadržaja fotografije i videa.

I na Instagramu možete imati privatni profil, zaključan ili otključan za javnost, i poslovni profil, koji je namijenjen poslovnim korisnicima, medijima, poznatim osobama i slično. Instagram Story omogućuje dijeljenje sadržaja koji se briše nakon 24 sata, ali ga možete i sačuvati ako to želite. Važna su razlika hashtagovi koji povezuju sadržaj u svojevrsnu arhivu 'tagiranih' istim hashtagom.

Twitter je kod nas zastupljen s tek oko 90 tisuća korisnika. Ova mreža ima ograničen unos znakova (280 s razmacima), a uz tekst možete postavljati slike, linkove, video, gifove...

Tu su još i LinkedIn, YouTube, Pinterest, Snapchat, Tumblr, TikTok..., kao i aplikacije za dopisivanje: Messenger, WhatsApp, Viber, Skype, Telegram... Toliko mogućnosti, a tako malo baterije na pametnom telefonu.

Online bonton ili pravila online ponašanja (*netiquette*)

To što ste online i imate mogućnost ostaviti svoj komentar gdje i kad god želite – ne znači da morate i da možete reći bilo što.

Kao i u pravom životu, trebali biste se držati nekih pravila ponašanja u online svijetu, internetske etike.

1. Ne pišite velika tiskanim slovima, osim ako ste baš jako ljuti, jer tako ostavljate dojam da vičete.
2. Nemojte psovati, vrijeđati druge, lagati, prijetiti ili biti nasilni.
3. Ne sudjelujte u tračevima i raspravama u kojima se nekoga ogovara.
4. Napišite jednu veliku poruku umjesto nekoliko malih koje dolaze svake dvije sekunde.

5. Ono što ne biste podijelili/pokazali svim ljudima na svijetu, ne objavljujte online.
6. Kada poželite komentirati aktualnost koju ste vidjeli ili pročitali, najprije provjerite znate li sve činjenice i pročitajte cijeli članak ili pogledajte video do kraja.
7. Sve ono što inače ne biste rekli u lice nekome, nemojte ni pisati online.
8. Poštujte privatnost drugih ljudi, ne objavljujte osobne podatke (svoje, a pogotovo ne tuđe).
9. Kad objavljujete sadržaje na kojima su i drugi ljudi, najprije tražite dopuštenje.
10. Ne kopirajte ili ne preuzimajte sadržaj bez dopuštenja i navođenja autora jer postoji Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima koji štiti autorska prava.

Osim ovih osnovnih pravila ponašanja, pripremite da vam fotografije prilikom objave ne budu mutne ili da vam se ne tresu ruka dok snimate video.

Pet načina kako se pametno koristiti društvenim mrežama

Mogli bismo se zapitati zašto biste se uopće aktivno koristili društvenim mrežama? Pet je razloga zašto.

1. Gradite veze

Osnovno postojanje svih društvenih mreža, kao što im i ime govori, zasniva se na povezivanju. Na društvenim mrežama možete naći razne ljude koji rade na raznim mjestima. Upoznajte ljude, širite poznanstva, komunicirajte pristojno i dijelite iskustva. Nikad ne znate kako vam neki od njih mogu pomoći.

2. Dijelite znanje

Društvene vam mreže omogućuju da pokažete što radite. Povežite se s grupama ljudi koji rade u područjima koja vas zanimaju. Dijelite znanje s njima, objavljujte sadržaje i pokažite koliko ste stručni u određenim područjima.

3. Educirajte se

Sva mjesta koja svakodnevno posjećujete putem društvenih mreža, možete oblikovati kako vam odgovara. Umjesto hrpe informacija koje vas iscrpljuju ili vam dosađuju, možete odabrati pratiti stranice ili profile koji vas inspiriraju, zabavljaju, gdje možete naučiti nešto novo ili se informirati o temama koje vas zanimaju.

4. Istražujte

Društvene su mreže odlično mjesto za pretraživanje. Ne, nisu kao Google, ali na njima možete pronaći puno odgovora na razna pitanja, pogotovo ako pretražujete hashtagove na Instagramu.

5. Ostanite u kontaktu

Kontakt sa starim prijateljima s kojima smo nekada išli u školu, jednostavniji je na društvenim mrežama. S nekim ljudima imate isključivo online odnos, s drugima se online dogovarate za offline susrete, s nekima se viđate često, u neke se zaljubite, nekima samo lajkate statuse. I sve je to u redu, dok god se držite gore navedenih pravila online ponašanja.

(prema: https://ec.europa.eu/croatia/education/social-media-5-ways-how-to-use-it-properly_hr)

Moje društvene mreže (prilog 2)

tvrdnje	Označi ! tvrdnje koje se odnose na tebe.
Imam profil na nekoj od društvenih mreža.	
Koristim više od 3 mreže.	
Na profilu sam označio da sam stariji no što jesam.	
Objavljujem fotografije na društvenoj mreži ne vodeći računa o zaštiti svoje privatnosti.	
U objavama spominjem i svoje prijatelje ili ih označavam bez njihova znanja.	
Nisam se posebno zaštitio u postavkama privatnosti.	
Čim mi stigne poruka na društvenoj mreži, moram je pogledati, iako je to u tom trenutku neprihvatljivo (npr. na satu).	
U komunikaciji sa svojim prijateljima ne vodim računa o njihovim osjećajima.	
Komuniciram i s nepoznatima.	
Prihvaćam zahtjeve nepoznatih.	
Susreo bih se s nepoznatom osobom koju sam 'upoznao' na društvenoj mreži.	

od 0 do 3 - Svjestan si zamki koje te vrebaju na društvenim mrežama. Uživaj i dalje u druženju s prijateljima.

od 4 do 7 - Preispitaj svoje znanje o društvenim mrežama i osvijesti opasnosti koje te mogu snaći.

od 8 do 11 - Uključio se alarm za neosvijesto korištenje društvenim mrežama. Budi mudar, zaštiti svoju privatnost!

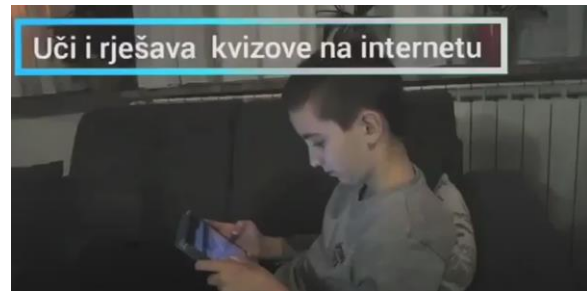
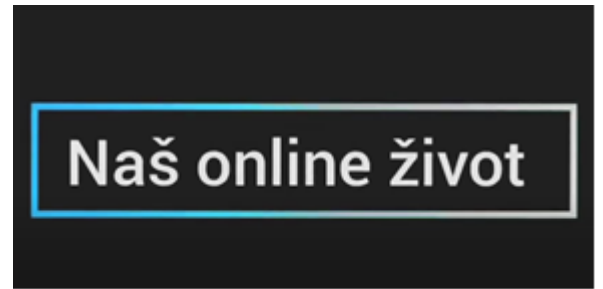
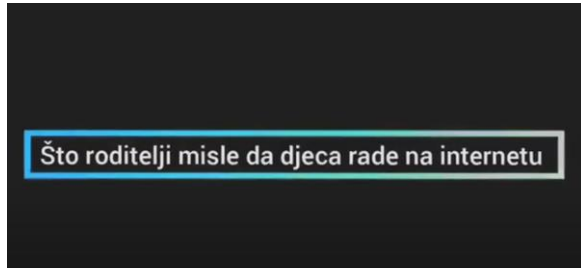

Naš online život – jednominutni govor (prilog 3)

Odgovori na postavljena pitanja i priredi se za usmeno izlaganje – jednominutni govor.

Kako počinje film?

Koje dvije strane su suprotstavljene u filmu?

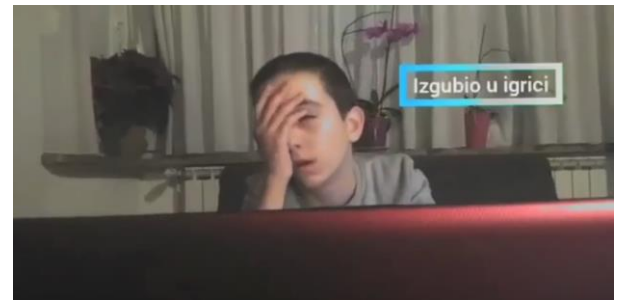

Kako dječak provodi vrijeme?

Što sve radi na internetu?

Kako se dječak osjeća kad gubi?

Koje negativne strane online života uočavaš u filmu?

Kako film završava?

Tko se pojavljuje?

Prijedlog plana jednominutnog govora:

- uvod – naslov i vrsta filma, učenički rad, kratko naznačiti temu
- razrada – razrada teme, spomenuti likove, objasniti suprotne strane (sin se zabavlja, majka misli da uči), psihološka karakterizacija dječaka, na koji način je prikazana tema (humor)
- zaključak – osnovna misao filma i tvoje mišljenje

Tajne dobrog govora

1. Privuci pažnju publike, govori glasno i razgovjetno.
2. Nemoj zaboraviti na svoju poruku, budi samouvjeren.
3. Unesi osobnost u svoj govor, ne budi poput robota.
4. Nadvladaj temu koncentracijom ili gledajući prijateljsko lice u publici.
5. Inspiriraj svoju publiku, osmisli dobru zaključnu rečenicu.

Savjet: Ako se dobro pripremiš za govor, izbjeci češ zastajkivanje, nepotrebne poštapalice i ponavljanje.